

Vårdhygien Skåne

Godkänt datum 2023-09-26
Godkänd av Medicinskt sakkunnig
Version 1.0

Skabb – vårdrutiner i slutenvård

Skabb (*Sarcoptes scabies var hominis*) är ett kvalster som lever i hudens yttersta hornlager. Skabb kan ge upphov till två, väsentligen skilda tillstånd:

- **Vanlig skabb** drabbar patienter med fungerande immunförsvar. Den smittade bär då på mellan 10–15 skabbdjur, och smittsamheten är låg.
- **Krustös skabb** drabbar patienter med nedsatt immunförsvar som då inte förmår att kontrollera infektionen. Patienten kan då bära på tusentals skabbdjur, och vara *uttalat smittsam*.

Alla patienter har enligt Hälso- och sjukvårdslagen rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av misstänkt eller konstaterad diagnos.

Vid frågor kontakta Vårdhygien dagtid eller infektionsläkare jourtid.

Smittväg

Direkt kontaktsmitta hud mot hud, vid exponering i 5-10 minuter eller mer.

Indirekt smitta kan ske via textilier såsom handdukar, sängkläder och textila möbler där skabbdjuret kan överleva i 2-5 dagar.

Inkubationstid

2–6 veckor (upp till 10 veckor i enstaka fall) vid förstagångssmitta.

1–3 dagar vid reinfektion.

Symtom

Symptombilden domineras av stark klåda, framför allt nattetid. Klådan beror på en allergisk reaktion och kan uppträda överallt på kroppen. Klåda kan kvarstå flera veckor efter avslutad behandling.

Smittsamhet

Patienten är smittsam under inkubationstiden.

Innan patienten har behandlats finns risk för spridning till medpatienter, personal och omgivning.

Vid **vanlig skabb** är smittsamheten i regel låg.

Vid **krustös skabb** är smittsamheten hög. Efter korrekt genomförd behandling vid två tillfällen, med en veckas mellanrum, bedöms patienten inte längre som smittsam.

Utbrott

Vid oväntade fall av skabb på enheten, kontakta Vårdhygien.

Vårdrutiner	
Tillämpa grundläggande vårdhygieniska rutiner i slutenvård . Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner:	
Vårdplacering	Isoleringsvård på enkelrum med egen toalett under smittsam period.
Diagnostik	Diagnosen ställs kliniskt genom påvisande av skabbgångar och skabbdjur. Kontakta Hudklinik för bedömning.
Patient	Vanlig skabb: Efter att korrekt lokalbehandling genomförts under 24 timmar bedöms patienten inte längre som smittsam och skall duscha och få rena kläder och sängkläder. Krustös skabb: Efter varje behandling skall patienten duscha och få rena kläder och sängkläder.
Medpatient	Kartlägg exponerade patienter som haft hudkontakt eller varit i kontakt med patientens sängkläder eller kläder. Informera exponerade om att vara uppmärksamma på symtom under 8 veckor från exponeringstillfället. Vid exponering för krustös skabb bör ställningstagande till behandling göras i samråd med hudklinik.
Material/Utrustning	Ta bort textila möbler från vådrummet. Om patienten använt textila möbler eller annat material som inte kan skickas på tvätt täcks detta med plast och ställs undan i 5 dagar. Förslut patientens privata kläder i en plastpåse och informera att dessa skall tvättas i minst 60 grader eller ställas undan i 5 dagar. Flergångsmaterial desinfekteras om möjligt i disk-/spoldesinfektor, annars avtorkning med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.
Punktdesinfektion	Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.
Daglig städning	Städpersonal skall använda samma skyddsutrustning som vårdpersonal. Städning enligt upphandlad metod. Rummet städas sist.

Slutlig smittstädning	Städpersonal skall använda samma skyddsutrustning som vårdpersonal. Noggrann desinfektion av patientnära ytor. Golv städas med rengöringsmedel. Sängen rengörs och renbäddas när patienten duschar efter genomförd behandling, detta är viktigt för att undvika återsmitta. Textila möbler och material som inte kan tvättas täcks med plast och ställs undan i 5 dagar. Kuddar, liftsken, panelgardiner och draperier skickas som risktvätt.
Avfall och tvätt	Soppåse försluts på rummet, därefter vanlig avfallshantering Tvättsäck försluts på rummet och hanteras som risktvätt.
Besökare	Besökare bör använda samma skyddsutrustning som vårdpersonal vid nära kroppskontakt med patient och patientnära ytor.
Undersökning eller behandling på annan enhet	Undersök/behandla patienten i så stor utsträckning som möjligt på vådrummet. Informera mottagande enhet i förväg om aktuella vårdhygieniska rutiner. Patienten skall få rena kläder och renbäddad säng.
Överföring till annan vårdform	Informera mottagande enhet i förväg om aktuella vårdhygieniska rutiner. Patienten skall få rena kläder.

Personal	
Tillämpa alltid Basal hygien i vård och omsorg enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10. Dessutom gäller nedanstående rutiner:	
Hygienrutiner för personal utöver basala hygienrutiner	Skyddsutrustning används vid direktkontakt med patient, säng, sängkläder och kläder. Använd handskar samt långärmat plastförkläde, alternativt engångsrock med mudd. Den långa ärmen skall vara nedstoppad i handsken.
Exponerad personal där skyddsutrustning inte använts	Vid vanlig skabb skall personal vara observant på nytillkommen klåda och utslag i 8 veckor efter exponeringstillfället. Vid krustös skabb bör ställningstagande till behandling göras i samråd med hudklinik.

Läs mer i: [Vårdhandbokens kapitel om Skabb](#)